

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Heripolin Abbatis, viri suo æuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Heripolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius fundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofurti, 1601

De Conrado, Hvivs Monasterii XIX. Abbe, Qvi præfuit annis 12. ac de conuersatione certisque gestis eius & illius temporis.

urn:nbn:de:0128-1-17336

DE CONRADOO, HVIVS MONASTERII XIX ABBATE, QVI
prefuit annis 12. ac de conuersatione certisque gestis eius & illius
temporis.

POST resignationem reuerendissimi patris Domini Ruperti abbatis, ne monasterium
viduitatis sue diu sentiret Incomoda, prior & fratres huius coenobij diem pro elec-
tione noui pastoris constituerunt: quo adueniente, omnibusque electioni intercessi de-
bentibus, in loco capitulari conuentientibus, inuocata Spiritus sancti gratia, vt moris est,
post maturam deliberationem in abbatem vnamiter elegerunt venerabilem virum
Conradum huius coenobij monachum, Hermanni comitis de Kilberg fratrem, virum
sanctum & optimum, qui post humilem sui excusationem victus, tandem precibus fra-
trum consensum prebuit, & dignitatem cum onere suscepit. Electus ergo communifa-
trum assensu, post dies paucos ab episcopo Bambergensis ecclesiae in abbatem ordinatus
est, praeftuitque huic monasterio strenue annis 12. Ordinari autem ab episcopo Spirensi no-
lit, quoniam contra sumum pontificem Friderico Imperatori dudum excommunica-
to adhæsit. Iste Conradus (vt diximus) ex nobili Suevorum profapia ortus, filius commis-
generosi de Kilberg, & Hermanni comitis frater exitit, qui ab incunte sua aetate ad dilec-
tum literas positus, non mediocriter in omni scientia tam divina quam humana prole-
cit. Euadens tandem in virum perfectum, cum diuitijs & honoribus, cum nobilitate gene-
ris glorioſus & in signis haberetur, omnia veluti stercora pro Dei amore contemnens, al-
præfens coenobium se contulit, & monachus factus, in omni religione & sanctitate con-
uerfatus fuit. Quanto enim altior & nobilior fuit genere, tanto humiliorem se in omni-
bus exhibuit in conuersatione. Neminem vñquam contristauit, neminem iniurie ci-
fendit, sed in medio fratrum sine querela vixit, sine offensione incessit. Erat minus inge-
nio, & promptus ad obedientiam, ita vt similem in conuentu non haberet. Humilitate
namque, obedientia, patientia, & morum honestate, eum etos superauit, & tam corporis
quam mentis continentia singularis castimonia fuit. Niger erat facie, flatura mediocri,
incestu granis, habitu despabilis, sed virtute animi excellens & gratiosus. Ordinatus au-
tem abbas, se formam gregis verbo & exemplo in omnibus exhibere studuit, humilitatis
suæ pristinum modum tam modeste temperans, vt bonis atque benevolis conuentione
videretur socius, duris autem & inobedientibus per censuram iustitiae reuerendus. In
omni vita sua castissime semper conuersatus est, curam animæ maiorem adhibendo quam
corpori. Fuit ingenio mitis, subtilis & placidus, confilio cautus, promptus ac circumspic-
tus, sermone succinctus, disertus & ordinatus. In disponendis rebus temporalibus magna
fagacitate & prudentia vigit, & subditis suis tam mentis quam corporis necessaria, secundum
regulam sanctissimi patris nostri Benedicti copiose ministravit. In mensa coram fra-
tribus & hospitibus satis largus & dapsilis erat, omnesque aduentantes in Christo cum o-
mni charitate suscipiens, iuxta mandatum regulæ largiter tractauit. Charus erat omni-
bus, & in maxima reuerentia ac honore subditorum.

M C L X X V I I .

S. Hiltrudis
monialis
obit.

Anno Conradi abbatis primo, qui fuit dominicae nativitatis 1177. apud Bingos, in monasterio sancti Ruperti, 15. calendas Decembris obiit sancta Hiltrudis virgo monialis nostri ordinis, filia Meginhardi comitis de Spanheim, & soror domini Craftonis secundi abbas monasterij mei Spanheimensis: cui B. Hildegardis magistra eius, testimonium sanctitatis & in vita & post obitum perhibuisse dicitur.

M C L X X V I I I .

Cenobium
S. Iacobi re-
stauratur.

Anno Conradi abbatis 2. monasterium sancti Iacobi in monte specioso prope Mo-
guntiam, ante nouem annos propter necem Arnoldi archiepiscopi Moguntini destruc-
tum, reædificari cœptum est, permissione Friderici Imperatoris primi, & auxilio Christi-
ni archiepiscopi.

Godfridus
fit episcopus
Heripolensis
satis utiliter ac strenue rexit.

Eodem anno obiit Reinhardus archiepiscopus Heripolensis, cui Godfridus suc-
cessit, & præfuit annis 6. mensibus octo, diebus 24. Iste Godfridus episcopus maiorem ec-
clesianam Heripolensem in honorem sancti Kiliani martyris dedicauit, & eccliam suam
anno Richa-

S. Hildegar-
dis moritur.

Anno Conradi abbatis huius coenobij 4. qui fuit dominicae nativitatis 1180. 15. ci-
lendas Octobris obiit sancta Hildegardis monialis, nostræ ordinis fundatrix, & magistra
coenobij S. Ruperti iuxta Bingens Moguntinæ dioecesis, de qua supra dictum est, anno 22.
tatis sua 28. sepulta in medio chori monasterij sui ante maius altare, que multis & in vix & pol-

CHRONICA IO. TRITHEMII.

157

post mortem miraculis claruit. Hæc sanctissima virgo diuinis reuelationibus à iuuentute sua visitari meruit, & multa ad utilitatem posteritatis diuina iuisione conscripsit.

MCLXXXI.

Sequenti anno 5. nonas Iulij, obiit Adelgerus tertius abbas monasterij mei Spanheimensis vir bonus atque doctissimus, qui obseruantiam regularis disciplinæ multum & auxit & manu tenuit: de quo in Chronica eiusdem monasterij mei, latiorem feci mentio nem. Huic in abbatis successit Baldemarus abbas quartus, & præfuit annis 17. mensibus 11. diebus 17. vir satis bonus, & amator pietatis.

*Adelgerus
abbas Span-
heimensis
obiit.*

Eodem anno obiit Alexander papa tertius, cui successit Lucius tertius, qui sedit anno 4. & mensibus 2. natione vero Tuscus.

*Alexander
papa 3. obiit.*

Eodem quoque anno Baldeuinus rex Hierosolymitanus, Ægyptiorum regem Saladinum, non longe ab Ascalona superauit, & in fugam verit.

MCLXXXII.

Anno Conradi abbatis 6. Fridericus Imperator Italianam cum magno exercitu ingreditur, & multa contra papam & Romanam ecclesiam mala ferro igneque patravit.

MCLXXXIII.

Sequenti anno, qui fuit Cōradi abbatis 7. obiit Christianus archiepiscopus Moguntinus: & Conradus, quem Imperator dudum expulerat propter obedientiam sedis apostolice, ad sedem suam Mogunitam reuersus, præfuit annis 17. retinuitque titulum episcopatus Sabinensis, quem sibi papa contulerat à Moguntia expulso, cum archiepiscopatu Mogunitensi.

*Christianus
archiepisco-
pus Mogun-
tinus obiit.*

MCLXXXIV.

Anno Conradi abbatis 9. qui fuit dominicae nativitatis 1185. obiit Godfridus episcopus Heribolensis, in peregrinatione constitutus ultra marina ad sepulchrum Salvatoris nostri Iesu Christi, & in Antiochia sepelitur; cui successit Henricus tertius, annis 12.

*Godfridus
episcopus
Heribolens-
sis obiit.*

Eodem anno mortuus est Lucius papa tertius, natione Tuscus, cui Urbanus tertius natione Longobardus succedens, præfuit annis duntaxat 2. Fridericus Imperator omnes Heterræ ciuitates, præter Pistorium, agraria priuat ditione, & multain Italia aduersus rebellis imperij peragit.

*Lucius papa
3. obiit.*

MCLXXXV.

Anno Conradi abbatis 10. obiit Godfridus ex comite Palatino monachus huius cœnobij Hirsaugiensis, vir quondam in seculo strenuus & illustris, in religione autem fervens & deuotus, qui non parua huic monasterio donaria secum attulit, & post multa bona opera in Domino quieuit 8. iduum Februarii. sepultus non sine opinione sanctitatis in medio fratrum suorum.

*Godfridus
ex comite
Palatino
obiit.*

MCLXXXVI.

Anno sequenti, qui fuit Conradi abbatis 11. obiit Urbanus papa 3. cui successit Gregorius 8. natione Beneuenianus, mensibus tantum duobus: quo mortuo successit Clemens tertius, natione Romanus, annis tribus, mensibus quinque, diebus 16. qui cum Imperatore concordauit.

*Urbanus papa
3. obiit.
Gregorius
papa obiit.*

MCLXXXVII.

Anno Conradi abbatis 12. & vltimo, qui fuit dominicae nativitatis 1188. 12. cal. Maij S. Hildegardis obiit in monasterio Schonaugensi Cisterciensis ordinis, Wormatiensis dioecesis, non longe ab Heidelberga, deuota Christi virgo Hildegundis nomine, quæ simulata sexu masculum se fingens, inter monachos ibidem nouiciatus habitum suscepit, ac mutato nomine se Iosephum appellavit, & usque ad mortem incognita permanxit. Huius vitam Cæsarius monachus Heisterbacensis, in prima Dialogorum suorum distinctione satis diffise conscripsit.

*S. Hildegardis
diu in Scho-
nau obiit.*

Eodem anno Fridericus Imperator Romanorum, & Philippus rex Francorum, vna cū Richardo Anglorum rege, & Clemente summo pontifice, in subsidium & recuperationē terra sanctæ magni exercitum nauigio præmiserunt: quem Saladinus Ægyptiorum rex, anno priore, propter discordiam nostrorum magna ex parte suo subiugarat imperio.

*Fridericus
Imperator
mare trahit.*

Eodem quoque anno Conradus abbas huius monasterij Hirsaug. pro quibusdam causis & negotijs ad cellam S. Gregorij in Richenbach perrexit, quo cum peruenisset, crebris febrium ardoribus pulsari ceperit, & lecto decumbens ibidem aliquandiu ægrotauit. Morbo autem dictum crescente, se totum ad Dominum intentissima mente conuertit, & præmissa humili confessione, sumptis cum ingenti deuotione sacramentis ecclesiasticis, tandem quinta die mensis Septembris beato fine in Domino quieuit. Cuius corpus per

O

*Conradus
abbas infir-
mari caput.*

*abb. Ne-
September
obiit.*

fratres ad Hirsaugiam relatum, in maiori coenobio ad introitum ecclesiae ante altare o-
mnium sanctorum cum reuerentia & honore sepultum est, non sine lacrimis subdito-
rum suorum. Eodem quoque anno obiit Vdalricus 41. episcopus Spirensis, qui annis pre-
fuerat 8. cui succedit Otto episcopus 42. annis 11.

DE HENRICO, HVIVS MONASTERII ABBATE XX. QVI
prefuit annis 8. & de moribus eius ac quibusdam gestis illius
temporis.

CONRAD O reuerendissimo abbatte (sicut diximus) mortuo atque sepulto, celebra-
tisque more Christiano exequijs cum solennitate consueta, prior & fratres die ad elec-
tionem statuta conuenientes ad locum capitularem, post intuocationem Spiritus sancti,

*Henricus fit
abbas huius
loci.*

*Genus &
vita Henri-
ci abbatis.*

*Canterus fu-
scerit offi-
cium.*

*Laboriosus
in omnibus
fuit.*

*Ordinatus
abbas in
Bruuiler.*

*Resignavit
abbatiam
suum.
Fit abbas in
Hirsaug.*

*Corporis e-
ius disposi-
tio.*

vnamini consensu in abbate huius monasterij 20. elegerunt Henricum monachum con-
uentualē, qui cantoris eo tempore gesit officium. Electus autem diu reluctatus est, donec
tandem fratrum precibus viētus consensum præbuit electioni, & prefuit annis octo. Hie
oriundus ex Francia orientali honestis parentibus natus, in iuuentute ad literas positus no-
parum temporis successu discendo profecit, & tam in philosophia diuina, quam in huma-
na, longo exercitio doctus & singulariter eruditus eus sit. Diuina post haec inspiratione
tautus, animo vanitatem huius mundi ac vitæ præsentis breuitatem reuoluere coepit: ac
post maturam deliberationem prehabitatā, ad Hirsaugiam veniens, monasticum habitum
& mores induendo suscepit. Factus autem monachus, inter fratres sine querela viaebus 20
primus semper & ultimus in diuino servitio, cui se tortu mancipavit. Postea cum studi-
sus videretur circa obsequia diuina, et que musica non ignorans, cantoris suscepit officium,
q̄ per annos aliquot tam studiose & alacriter adimplevit, vt cunctis cederet in exemplum
& admirationem. Laboribus quoq; manuum iuxta regulam S. patris nostri Benedicti, q̄
maxima diligentia solebat esse intentus, vineas plantando, colendoque hortulos, & diversi
generis arbores inferendo. Suo etiam studio & labore multum exornauit ecclesiam, &
singula altaria oleo cum lampadibus decenter illustrauit. Cumque in omni virtute &
religione per amplius de die in diem proficeret, omnibusque fratribus charus & dilectus esset,
coepit se fama nominis eius etiam ad extrancos diffundere, & cum laude multiplex in-
modum ampliare. Contigit interea mori abbatem in Bruuiler, in cuius locum p̄f 10
fratres eiusdem monasterij electus est abbas, & cum multo honore ac reuerentia suscepit.
Ordinatus autem abbas in Bruuiler, omni studio curauit monachos ad obseruationem
regularis disciplinæ instituere, & vita cuncta monachorum sub certa censura diligenter
prohibere. Verum paupertate loci ac fratum importunitate nimia radio affectus, cum se
proficeret minus posse conspiceret, poenituit cum tam arduum pastoralis cura onus sus-
cepisse. Post longam ergo maturamque deliberationem, statuit suscepit am abbatiū de-
cre, & ad Hirsaugiam unde venerat redire. Resignavit itaq; tunc pastoralis cura officium &
ad monasterium unde venerat reuersus, denuo cantor est ordinatus, in eadem perieversa
humilitate post abbatiam, in qua antea fuerat conuersatus. Post haec mortuo venerabilis
abbate Conrado (sicut diximus) in locum eius suscepit huic monasterio Hirsa- 40
giensi annis 8. vir bonus & ingenio mitis, qui in principio suæ promotionis per annos 20.
quot satis modeste & regulariter tam suam quam subditorum suorum vitam instituit, &
sc̄ in vitroque statu pastorem viilem exhibere in omnibus curauit. Sed tempore successus,
curis & sollicitudinibus rerum secularium nimium depressus, animum à rigore sanctorum ob-
seruationis reflexit, factusq; in custodia monasticæ disciplinæ remissior, sancti fidei &
subditis feruorem præpositi laxauit. Unde annis 8. in abbatia exactis, ad memoriam redu-
xit vite translatæ negligencias, meruensque diuinæ vltionis vindicta, se dignitati abbatiali
(vt suo loco dicemus) abdicavit, & preposituram in Rhotie pro vita sustentatione accep-
to. Erat autem vir quantum ad corporis dispositionem attinet, mediocris stature, corpore te-
nuis, viribus gracilis, & non multum fortis, raro habens in capite pilos, incepsus grauis, fer-
mone aliquantulum diffusus. In conuersatione sua multum fuit humanus, & in omnibus
quadam societate affabilis, qui & cito mouebatur ad iram, poteratque cito satisfactione
placari. Eius tempore, sanctæ religionis obseruantia non parum in præsenti monasterio
defecrat, cum ipse totum se curis temporalium immergeret, & non quantum oportuerat
de spirituali profectu subditorum suorum sollicitus videretur.

M C L X X X I X.

Anno Henrici abbatis 1. qui fuit dominica nativitatis 1189. cum Fridericus Imperator Roman. in terra sancta positus Syriam teneret, & quæ Christians contrainfides
videban-